

İŞIK ÜNİVERSİTESİ MİMARLIK VE TASARIM FAKÜLTESİ MİMARLIK BÖLÜMÜ

MİMARİ TASARIM STÜDYOSU DERSLERİ UYGULAMA ESASLARI

Amac

Bu esasların amacı, Işık Üniversitesi Mimarlık ve Tasarım Fakültesi Mimarlık Bölümü ders programında yer alan Mimari Tasarım Stüdyosu derslerinin uygulama koşullarının belirlenmesidir.

Tanım

Işık Üniversitesi Mimarlık ve Tasarım Fakültesi Mimarlık Bölümü'nde lisans eğitimi kapsamında verilen Mimari Tasarım Stüdyosu dersleri, mimarlık eğitiminin ana eksenini oluşturan uygulamalı ve zorunlu temel derslerdir. Dört yıllık lisans eğitim süresinin ikinci, üçüncü ve dördüncü yıllarında birbirinin ön koşulu olan toplam altı Mimari Tasarım Stüdyosu dersi verilmektedir. Mimari Tasarım Stüdyosu I (ARCH / MIMA 2201), dersinin alınabilmesi için 1. sınıf tasarım grubu dersleri olan Mimarlık Kültürü ve Kavramları (ARCH / MIMA 1101), Temel Tasarım (ARCH / MIMA 1103), Mimari Anlatım Teknikleri (ARCH / MIMA 1105) ve Mimari Tasarıma Giriş (ARCH / MIMA 1104) derslerinin başarıyla tamamlanması gerekmektedir. Mimari Tasarım Stüdyosu II (ARCH / MIMA 2202), Mimari Tasarım Stüdyosu III (ARCH / MIMA 3301), Mimari Tasarım Stüdyosu IV (ARCH / MIMA 3302), Mimari Tasarım Stüdyosu V (ARCH / MIMA 4401) ve Bitirme Projesi (ARCH / MIMA 4900) derslerinin alınabilmesi içinse bir önceki dönem projesinin başarıyla tamamlanması gerekmektedir (Bkz. Ek-1).

Bitirme Projesi dersi kendi uygulama esaslarına göre yürütülmektedir.

Mimari Tasarım Stüdyosu Dersleri

Mimarlık eğitiminin temelini, stüdyolarda gerçekleşen mimari tasarım eğitimi oluşturmaktadır. Stüdyo dersleri kapsamında; mimari tasarıma dair bilgi ve becerilerin tasarım stüdyolarında belirli bir olgunluğa ulaştırılması ve mimarlık disiplinine dair diğer tüm derslerde edinilen kazanımların stüdyo sürecindeki deneyimlere aktarılması hedeflenmektedir. Bu bağlamda, stüdyo derslerinde basit karmaşıklık düzeyinden ileri karmaşıklık düzeyine doğru çeşitli mimari tasarım problemleri, geliştirilen tasarım çalışmaları doğrultusunda irdelenmektedir.

Ders Tanımları / İçerikleri

Mimari Tasarım Stüdyosu I Dersinin Alınabilmesi için Ön Koşul Olan Dersler:

- **Mimarlık Kültürü ve Kavramları:** Dersin amacı, öğrencilerde mimarlık disiplininin kapsamına ilişkin bir temel oluşturmaktır. Ders kapsamında; mimarlık ve mimarlıkla

ilişkili disiplinler bağlamında genel bir teorik çerçeve oluşturulur; farklı düşünce ve yaklaşımların mimarlığa bakışları tartışılır. Mimarlığın anlamı, temel kavram ve tanımları, imgeleri, öğeleri, araçları ve beden-eylem-mekân-form ilişkisi gibi konular dersin teorik kapsamını oluşturur. Ayrıca mimari tasarımın süreci ve temel unsurları, yapılan stüdyo uygulamalarıyla, konut işlevinin ana mekânlarının üzerinden uygulamalı olarak incelenir. Dönem sonunda; işlev, mimari düzenleme, bütünsellik ve bütünün parçası olma kavramları çerçevesinde temel düzeyde bir mimari tasarım egzersizi çalışması yapılır.

- **Temel Tasarım:** Temel Tasarım dersi, mimarlık öğrencilerini, tasarım öğretileri ile tanıştırmak, mimari tasarım anlayışına ve çalışma kültürüne hazırlamayı amaçlamaktadır. Öğrencilerden, çeşitli tasarım elemanları kullanarak, form-işlev-strüktür ve mekân ilişkisini kurgulamaları beklenmektedir. Geleneksel tasarım ilkelerinin yanı sıra, deneysel tekniklerin kullanımının önemsendiği derste, öğrencilerin yaratıcılıklarını geliştirmeleri hedeflenmektedir.
- **Mimari Anlatım Teknikleri:** Mimari Anlatım Teknikleri, üç boyutlu nesnelere anlaşılmasını, sunulmasını ve yenilerinin tasarlanmasında kullanılacak araçların öğretilmesini hedefleyen temel mimarlık dersidir. Öğrencilerden, temel geometrilerin ifadesini, teknik el çizimi öğretileri kullanılarak aktarmaları beklenir. Teknik çizimin yanı sıra, derste, öğrencilerin, gördüğünü anlama ve aktarma kabiliyetini geliştirmek adına serbest el çizimi çalışmaları yaptırılmaktadır. Dönem sonunda öğrencilerin ürettikleri malzemeleri mimari bir anlatım diliyle sunmayı öğrenmeleri hedeflenmektedir.
- **Mimari Tasarıma Giriş:** Ders kapsamında; öğrencilerin Mimarlık Kültürü ve Kavramları ve Temel Tasarım derslerinde edindikleri temel ilkeleri ve mimari tasarım becerilerini stüdyo ortamında devam ettirmeleri ve küçük ölçekli mekanların tasarlanması aracılığıyla mimari proje süreciyle tanışmaları hedeflenmektedir. Bu bağlamda öğrencilerin, bir mimari tasarım sürecinin ana aşamalarını deneyimleyerek, basit mimari problemleri çözüme kavuşturma ve sunma becerisi kazanmaları beklenmektedir. Ders; mimari tasarımda çevre verilerini kullanabilme, programlama ve kavram geliştirme; çok boyutlu ve yönlü düşünebilme; dünyadan çeşitli mimarlık örneklerini araştırma ve irdeleme; kullanıcılara yönelik olarak mekan tasarımı ve bu tasarımı çeşitli mimari temsil araçlarıyla ifade edebilme gibi mimari tasarım sürecinin temel konularına odaklanmaktadır.

Mimari Tasarım Stüdyosu Dersleri;

- **Mimari Tasarım Stüdyosu I:** Mimari Tasarım Stüdyosu I dersi kapsamında; mekânla ilgili düşüncelerin karmaşık olmayan bir mimari problem kapsamında çözüme kavuşturulması, mimari olarak ifade edilmesi ve yapı teknolojisi ilgili bilgilerin temel düzeyde detaylandırılması hedeflenmektedir. Tasarım probleminin belirlenmesi, proje teması kapsamında üretilen kavramsal düşünceler üzerinden metaforlar üretilmesi, yapılı çevrenin fiziki ve sosyal katmanlarının irdelenmesi, veri toplama, çözümlenme, birleştirme ve değerlendirme, proje yeri-konusu bağlamında mimari ihtiyaç programı araştırma-geliştirme, bir tasarım süreci bütünü içinde elde edilen verilerin mimari

olarak değerlendirilmesi, yorumlanması ve belirlenen tasarım probleminin bir mekânsal öneri ile çözüme kavuşturulması stüdyonun ana adımlarını oluşturmaktadır.

- **Mimari Tasarım Stüdyosu II:** Stüdyoda, mimari tasarım düşüncesinin geliştirilmesine yönelik olarak çevresel analizlerle mevcut doğal/fiziksel dokunun okunması, karmaşık olmayan bir mimari programın geliştirilmesi ve yorumlanması ve kavramsal tasarım çalışmalarının gerçekleştirilmesine odaklanılır. Biçimsel, işlevsel ve yapısal açıdan gereksinimleri karşılayan bir projenin mekânsal ve çevresel faktörler göz önünde bulundurularak tasarlanması; mimari düşüncenin, program, mekân organizasyonu, bağlama ilişkin veriler, biçimsel kurgu ve tektonik özelliklerle bütünleştirilmesi; strüktür, malzeme ve teknoloji konularının tasarım süreci ile ilişkilendirilmesi; projeye özgü temsil araçlarına ilişkin araştırmaların yapılması dersin ana eksenlerini oluşturur.
- **Mimari Tasarım Stüdyosu III:** Mimari Tasarım Stüdyosu III dersinde mimari tasarım yapı ölçeğinin yanı sıra aynı zamanda kentsel bağlamda bir müdahale olarak ele alınır. Mimarlığın sosyal ve kültürel katmanları; tarihi-oluşmuş bir çevrede kamusal bir bütünün parçası olarak kentle bütünleşen boyutları ve bu bağlamda geliştirilen tasarım düşüncelerinin işlev, eylem, program, mekânsal kullanım ve deneyim olanaklarına ve açık-kapalı alan ilişkilerine odaklanılarak mimari bir çözüme kavuşturulması stüdyonun ana amaçlarını oluşturmaktadır. Stüdyo dersi kapsamında, kamusal kullanıma yönelik orta ölçekli mimari tasarım projeleri üzerinde çalışılır.
- **Mimari Tasarım Stüdyosu IV:** Mimari Tasarım Stüdyosu IV dersinde kentsel çevrenin kültürel miras, sürdürülebilirlik, afetler, teknolojik değişim, vb. özellikleriyle çok yönlü analizi; çok işlevli bir mimari programın araştırılması; eleştirel, deneysel, yenilikçi bir tasarım düşüncesinin geliştirilmesi hedeflenir. Özgün mimari düşüncenin detaylandırılması, mekân organizasyonu araştırmaları, gelişmiş yapısal sistem ve yapı teknolojilerinin güncel mimarlık uygulamaları ekseninde eleştirel olarak değerlendirilmesi ve tasarım düşüncesinin görsel, yazılı ve sözlü iletişimi ve temsiline yönelik tekniklerin geliştirilmesi dersin ana eksenlerini oluşturur.
- **Mimari Tasarım Stüdyosu V:** Mimari Tasarım Stüdyosu IV dersinde yapı çevrenin oluşmasını etkileyen mimari tasarım kuram ve pratiklerini bütünleştiren, farklı ölçek ve niteliklerde, çok boyutlu kentsel müdahale ve mekânsal dönüşüm senaryoları geliştirilir. Karma işlevli ve büyük ölçekli mimari tasarım problemlerinin, tasarım sürecinde eleştirel bir bakışla ele alınarak çözüme kavuşturulması; kamusal-yarı kamusal- özel alan ilişkilerini ele alınması; yapı teknolojisi ile ilgili ileri düzey bilgilerin tasarım sürecinin bütününde uygulanması ve yenilikçi, yaratıcı ve kişisel mimari çözümler üretilmesi stüdyonun ana amaçlarını oluşturmaktadır.

Ders Seçimi

- Mimari Tasarım Stüdyosu dersleri birbirinin ön koşulu olduğu için bu derslerden birinden başarısız olan bir öğrenci, bir üst Mimari Tasarım Stüdyosu dersini alamaz; bir sonraki dönemde başarısız olduğu dersi tekrarlamak durumundadır.
- Mimari Tasarım Stüdyosu dersleri her güz ve bahar yarıyılında açılır.

- Mimari Tasarım Stüdyosu II, Mimari Tasarım Stüdyosu III, Mimari Tasarım Stüdyosu IV ve Mimari Tasarım Stüdyosu V dersleri yaz döneminde bölüm kurulu kararıyla açılabilir.
- Mimari Tasarım Stüdyosu I ve Bitirme Projesi dersleri yaz döneminde açılmaz.

Mimari Tasarım Stüdyosu Gruplarının ve Yürütücülerinin Belirlenmesi

Mimari Tasarım Stüdyosu dersleri proje grupları halinde yürütülür. Eğitim niteliği ve öğrenci sayısı baz alınarak grup sayıları, dersi yürütecek öğretim elemanları ve gruplarda yer alacak öğrenciler belirlenir. Grupların organizasyonu her dönemin ilk haftası başında tamamlanır. Mimari Tasarım Stüdyosu koordinatörleri her dönem için Mimarlık Bölüm Kurulu'na belirlenir.

Ders Planı ve İşleyişi

Mimari Tasarım Stüdyolarının kendi içerisinde birbirini besleyen ve birbiri üzerine kurulan bir sistem oluşturması hedeflenir. Proje konusu, yeri ve kapsamı; grup yürütücüleri tarafından ders tanımlarında belirlenen içeriğe ve seviyeye uygun bir biçimde hazırlanarak ve koordine edilerek yürütülür.

Mimari Tasarım Stüdyosu yürütücüleri, her dönem başında, ders katalog formu ve ders tanımı/içeriğine uygun bir biçimde proje föyünü hazırlar. Proje föyünde; proje konusu, yeri, hedefleri, kurgusu, çalışma takvimi, değerlendirme kriterleri ve konu ile ilgili kaynaklar kapsamlı olarak yer alır. Bu föy dönemin ilk haftasında öğrencilerle paylaşılır ve proje koordinatörüne iletilir.

Stüdyo dersleri kapsamında süreci desteklemek üzere seminer, atölye, konferans, gezi ve alan çalışması vb. etkinlikler düzenlenebilir. Bu etkinlikler kampüs içinde, dışında ya da çevrimiçi olarak gerçekleştirilebilir.

Dersin Yürütülmesi ve Değerlendirilmesi

• Dönem İçi Değerlendirmesi / Ara Jüri Oturumları

Mimari Tasarım Stüdyosu dersleri kapsamında her dönem içinde en az bir jüri değerlendirme yapılır. Öğrencilerin, stüdyo yürütücülerinin belirlediği stüdyo işleyiş kurallarına uymaları, haftalık programda istenenleri yerine getirmeleri ve yapılan ara jüri oturumlarına katılmaları zorunludur.

• Final Teslimi ve Jürisi

Final tesliminde öğrenci, dönem boyunca geliştirdiği mimari tasarım çalışmasını, stüdyo yürütücülerinin belirlediği format ve içeriğe uygun bir sunum haline getirir ve belirlenen tarihte, belirlenen süre içinde, belirlenen yere teslim eder. Belirlenen tarih ve süreden sonra herhangi bir şekilde teslim yapılamaz. İstenilen şekilde teslim yapmayan öğrenci, final jürisine kabul edilmez.

Final jürisi, aynı stüdyonun grup yürütücülerinden oluşur. Stüdyo yürütücüleri, gerekli gördükleri takdirde, akademisyen ya da alanında uzman kişileri final ve/veya ara jüri oturumlarına davet edebilir. Jüri değerlendirmeleri herkese açık şekilde gerçekleşir. Öğrenciler dönem boyunca geliştirdikleri projelerinin final sunumlarını, teslim paftaları üzerinden sözlü bir biçimde savunur, kendisine jüri tarafından yöneltilen soruları yanıtlar.

Belirlenen şekilde teslim edilmeyen, ara jüri ve final jürilerinde sunulmayan, eksik ve yetersiz teslim edilen ve stüdyonun hedefleri ve içeriği doğrultusunda geliştirilmeyen projeler başarısız sayılır.

Değerlendirmenin tamamlanmasının ardından, ders yürütücüsü dönem sonu ders dosyasını Bölüm Başkanlığı'na teslim eder.

Başarılı bulunan projeler, dönem sergisi ve kataloğuna seçilirler. Stüdyo yürütücüsü, kendi grubundan dönem sergisi ve kataloğunda yer almasını istediği projeleri dönem sonunda ders koordinatörüne bildirir.

- **Mazeret Sınavı Hakkı**

Mimari Tasarım Stüdyosu dersleri kapsamında yapılan sınav ve jüri değerlendirmelerine katılmayan öğrenciler, mazeret sınavına başvurabilmek için Işık Üniversitesi Mazeret Yönergesi'nde belirtilen geçerli durum ve belgeleri sağlamalıdır (Işık Üniversitesi Mazeret Yönergesi; 15.10.2019/322).

- **Nota İtiraz**

Öğrencinin ilan edilmiş final notuna itiraz etmesi durumunda, Işık Üniversitesi Ön Lisans ve Lisans Eğitim – Öğretim ve Sınav Yönetmeliği'ndeki usul ve esaslar geçerlidir (Işık Üniversitesi Ön Lisans ve Lisans Eğitim – Öğretim ve Sınav Yönetmeliği; 25.10.2019/ 318).

Devam Zorunluluğu

Mimari Tasarım Stüdyosu derslerinde öğrencinin devam koşulunu yerine getirmesi için, derslerin en az %80'ine katılarak ders kapsamında geliştirdiği projesini sunması gerekmektedir.

Başarı Ölçütleri

Final projesini teslim etmeyen ya da teslim edip final jürisine katılmayan öğrenci başarısız (F) sayılır.

Öğrencinin yıl sonu değerlendirme notunun tespitinde yıl içi çalışmalar (ara görüşmeler ve jüriler, yıl içi atölye ve eskiz çalışmaları, ders görüşmelerindeki çalışmalar) %60, yıl sonu final teslimi ve görüşmesi %40 oranında değerlendirilir.

Yürürlük

Bu yönerge 2021-2022 Eğitim-Öğretim Yılı Güz Yarıyılı'ndan itibaren geçerlidir.

Ek-1: *Mimari Tasarım Stüdyosu ve bu derslerin ön koşulu olan derslerin 2019-2020 Akademik Yılı öncesi isimleri ve kodları aşağıdaki gibidir:*

ARCH / MIMA 1101 Mimarlık Kültürü ve Kavramları: ARCH 101/101T Mimarlığa Giriş

ARCH / MIMA 1103 Temel Tasarım: ARCH 103/103T Mimari Temel Tasarım

ARCH / MIMA 1105 Mimari Anlatım Teknikleri: ARCH 105/105T Mimari Anlatım Teknikleri

ARCH / MIMA 1104 Mimari Tasarıma Giriş: ARCH 104/104T Bina Bilgisi

ARCH / MIMA 2201 Mimari Tasarım Stüdyosu I: ARCH 201/201T Mimari Tasarım Stüdyosu I

ARCH / MIMA 2202 Mimari Tasarım Stüdyosu II: ARCH 202/202T Mimari Tasarım Stüdyosu II

ARCH / MIMA 3301 Mimari Tasarım Stüdyosu III: ARCH 301/301T Mimari Tasarım Stüdyosu III

ARCH / MIMA 3302 Mimari Tasarım Stüdyosu IV: ARCH 302/302T Mimari Tasarım Stüdyosu IV

ARCH / MIMA 4401 Mimari Tasarım Stüdyosu IV: ARCH 401/401T Mimari Tasarım Stüdyosu IV

ARCH / MIMA 4900 Bitirme Projesi: ARCH 490/490T Bitirme Projesi